

**Stanovisko Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i.
k rozhodnutí Ministerstva kultury ČR neprohlásit dům čp. 1601/II
na Novém Městě v Praze kulturní památkou
ze dne 1. října 2012**

Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i. se dlouhodobě zabývá vývojem kauzy týkající se domu čp. 1601/II na nároží Václavského náměstí a Opletalovy ulice v Praze a záměru investora tento historický dům zbořit za účelem výstavby nového komerčně-administrativního centra a podzemních garáží. Ústav v minulosti již vyzdvihl architektonické a urbanistické kvality zmíněného historického domu a kulturněhistorický význam celého Václavského náměstí. Jednoznačně se přitom staví proti likvidaci domu, kterou vnímá jako zcela nepříznivý a nepřipustný zásah do integrity Pražské památkové rezervace. Zejména negativně se ústav vymezuje proti stanovisku odboru památkové péče MHMP z 24. června 2010, které obsahuje souhlas s demolicí uvedeného domu – toto stanovisko považuje za porušení platné vyhlášky o Pražské památkové rezervaci, podle které „veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů a objektů, které vykazují dílčí památkové nebo urbanistické hodnoty (objekty památkového zájmu), dotýkající se vnitřní i vnější architektury, musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí“ (srov. nařízení vlády č. 66 / 1971 o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, § 3a).

Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i. se seznámil s návrhem Uměleckohistorické společnosti na prohlášení domu čp. 1601/II za kulturní památku, s nímž se ztotožnil, i s rozhodnutím Ministerstva kultury ČR dům za památku neprohlásit. V rozporu s tímto rozhodnutím zůstává ústav nadále přesvědčen, že uvedený dům vykazuje historické, kulturní, architektonické i urbanistické kvality, které by jeho prohlášení kulturní památkou opravňovaly. Domnívá se přitom, že zdůvodnění rozhodnutí dům kulturní památkou neprohlásit nebylo zaštitěno odbornou autoritou, která by nad opačným odborným názorem převážila. Především však ministerstvo nevyužilo příležitosti a reálné možnosti uvedený historický dům, který za památku nadále považujeme,

prohlášením za památku před reálnou hrozbou demolice účinně ochránit a tím také zabezpečit před nevhodnými změnami horní úsek Václavského náměstí. Ochrana kulturních statků by přitom měla být hlavním smyslem činnosti tohoto ministerstva.

Rozhodnutí Ministerstva kultury ČR dům čp. 1601/II památkou neprohlásit ústav nicméně v žádném případě nechápe jako souhlas s demolicí uvedeného domu, neboť se v uvedeném rozhodnutí mimo jiné uvádí: „... ačkoli architektonická a urbanistická kvalita budovy významně nepřevyšuje produkci své doby, je nesporná a má své místo v prostředí Pražské památkové rezervace. Nenápadná kvalita budovy se bezesporu podílí na hodnotách Pražské památkové rezervace, spoluutváří kultivované prostředí pro stavby architektonicky a urbanisticky výjimečné. Právě toto prostředí tvoří kvality Pražské památkové rezervace.“ Ministerstvo v dané souvislosti rovněž připomíná, že „je třeba se důsledně zasadit o řádné uplatňování režimu ochrany hodnot pražské památkové rezervace.“

Obsah rozhodnutí a smysl v něm obsaženého vysvětlení tedy vnímáme jako zájem Ministerstva kultury ČR na zachování uvedeného domu a na lepší ochraně staveb nacházejících se na území Pražské památkové rezervace. S odvoláním na citované pasáže rozhodnutí ministerstva a na obsah a smysl jeho vysvětlení proto vyzýváme městské orgány odpovědné za další osud domu čp. 1601/II, aby ve svém rozhodování postupovaly v souladu s obsahem platné právní normy, upravující ochranu Pražské památkové rezervace, a zabránily jeho plánované demolici. Zároveň znovu apelujeme na odpovědné představitele hlavního města Prahy a Městské části Prahy 1, aby v souladu s rozhodnutím Ministerstva kultury zabránili dalšímu devastování historického jádra hlavního města Prahy.

V Praze, 5. listopadu 2012

Prof. PhDr. Vojtěch Lahoda, CSc.,
ředitel Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i.

Prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc.,
historik umění a architektury

